

Interakcje z drapieżnikami

Interakcje z drapieżnikami, jak dotąd, są marginalnym zjawiskiem w Bieszczadach, jakkolwiek kilka takich przypadków (np. zabicie młodej krowy przez niedźwiedzia i cielęcia przez stado wilków) było już obserwowanych. Natomiast zarówno wilki, jak i niedźwiedzie chętnie żerują na tuszach martwych żubrów. Niewątpliwie wraz ze wzrostem liczebności żubrów i przyzwyczajaniem się dużych drapieżników do ich obecności, liczba takich sytuacji będzie wzrastać. Zjawiskiem, którego znaczenie w Karpatach rośnie, są interakcje z inwentarzem domowym, głównie z bydłem, zwłaszcza w rejonach, gdzie areale dzikich stad graniczą z terenami wypasowymi. Konkurencja pokarmowa ma tu mniejsze znaczenie, natomiast istotne jest zagrożenie transmisją chorób zakaźnych, bo żubry mają stosunkowo niską odporność.

Żubry padają ofiarami drapieżników. Na naszym terenie na nie polują niedźwiedzie i wilki. Szczególnie na młode osobniki. Ofiarami padają cielęta i młode krowy oraz osobniki stare. Dobrze wiedzą o tym matki krowy, które rodzą swoje młode w odludnych miejscach, dopiero po kilku dniach dołączają do stada. W chwili obecnej drapieżnictwo jest problemem marginalnym, ale wszystko wskazuje na to, że będzie się nasilał. Pierwszy atak wilków na ślepego, starego żubra nastąpił w 2000 r. w Lipowcu koło Jaślik. W 2004 r. zimą zostało upolowane cielę, które przedzierało się przez wysoki śnieg. W 2012 r. w Nadleśnictwie Lesko wilki upolowały cielę, które na chwilę odłączyło się od stada. Potwierdzono atak na młodą dwuletnią krowę, która zginęła w Nadleśnictwie Baligród.

W dniu 10 sierpnia 2006 r. została zabita przez niedźwiedzia pierwsza krowa na terenie Bieszczadów. Człowiek natknął się na świeżo upolowaną, żywcem pożeraną żubrzcę. Widać było rany, powyrywał kawałki mięsa. Padlinę usunięto z drogi, weterynarz potwierdził iż zginęła z łap miśka.

Zobaczono potężnego niedźwiedzia, który po kilku dniach wrócił po swoją zdobycz i przeniósł w bezpieczne miejsce. Pozostawił tropy, stąd można ocenić jego wielkość, przednia łapa miała wymiary 22,5x33 cm. Nie był to jedyny upolowany przez miśka żubr.

Martwe zwierzę, częściowo już zjedzone, znalazł na terenie leśnictwa Roztoki leśniczy. Liczne ślady wokół wskazywały na żerowanie niedźwiedzi. Leśnik zamontował na jednym z pobliskich drzew kamerę z fotokomórką, która kolejnej nocy utrwaliła widok potwierdzający przypuszczenia.

W mroźną noc z soboty na niedzielę do padliny przyszły trzy niedźwiedzie; najprawdopodobniej matka z dwójką niemal rocznych młodych. W poniedziałek 6 grudnia dokonano sekcji i szczegółowych oględzin martwego żubra, które również wskazały, że sprawcą był niedźwiedź. Świadczył o tym rozległy wylew wewnętrzny w okolicach kręgosłupa, będący śladem po potężnym uderzeniu niedźwiedziej łapy. Duża ilość odchodów i liczne legowiska w okolicy padliny wskazują, że niedźwiedzie żerowały tu już wiele dni. Stwierdzono też ślady przeciągania żubra na odległość kilkunastu metrów, świadczące o ogromnej sile drapieżników.

Szczałki żubra znaleziono w Nowosiólkach k. Baligrodu na terenie lasu komunalnego Gminy Lesko. Zarówno zebrane ślady, jak i obrażenia, które stwierdzono na szczątkach żubra, wskazywały jednoznacznie na atak wilczej watahy. Ofiarą była krowa w dobrej kondycji zdrowotnej. Według informacji jest to trzeci w Bieszczadach udokumentowany przypadek drapieżnictwa wilków na żubrach. Na miejscu pobrane zostały próbki do dalszych badań. Żubrzyca należała do stada bytującego w paśmie Wysokiego Działu, które zimą przemieszcza się na północ, dochodząc aż w okolice góry Gruszka nad Leskiem.

Bibliografia:

1. Powrót żubra w Karpaty - Kajetan Perzanowski, Edward Marszałek.
2. Raport techniczny z monitoringu zwierząt drapieżnych zachodzących na obszar Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Lutowiska, grudzień 2010. Opracowanie, analizy, tropienia zimowe i zbiór informacji punktowych i okazjonalnych: Pirga Bartosz.
3. Monitoring zwierząt drapieżnych zachodzących na obszar Bieszczadzkiego Parku Narodowego w sezonie 2011 / 2012. Opracowanie, analizy: Pirga Bartosz.
4. Niedźwiedź brunatny Lucyna Pściuk.
5. Żubr w Bieszczadach - Piotr Brewczyński.
6. Zwierzęta w Bieszczadach: O zwyczajach wilka słów kilka... - Bieszczady land.